

Oglasnik

lavantinske škofije.

Vsebina. 1. Svetega očeta Pija XI. Apostolsko pismo jezuitskemu generalu O. VI. Ledochovskemu ob 200 letnici kanonizacije sv. Alojzija. — 2. Cerkvena proslava 1100 letnice rojstva sv. Cirila. — 3. Dom za osirotelo moško mladino. — 4. Quaestiones theologicae anno 1927 exarandae. — 5. Pastoralna konferenčna vprašanja za leto 1927. — 6. Župnijski izpiti leta 1927. — 7. Examen triennale subeundum 1927. — 8. Sveta olja. — 9. Uradne tiskovine. — 10. Slovstvo. — 11. Osebna naznanila.

1.

Svetega očeta Pija XI. Apostolsko pismo jezuitskemu generalu O. VI. Ledochovskemu ob 200 letnici kanonizacije sv. Alojzija.¹

a) *Nebeški učenik in mladina.*

Čudovito je v življenju nebeškega Učenika dejstvo, da mladeniče ljubi z neko posebno ljubeznijo: nedolžne dečke vabi in kliče k Sebi,² njih pogubne pohujševalce pa z ostrimi besedami graja in žuga, da jih bo z najhujšimi kaznimi kaznoval;³ onemu nepokvarjenemu mladeniču pa pokaže — kot vabilo in plačilo — popolno in dovršeno obliko svetosti.⁴

b) *Cerkev in mladina.*

Ker je Cerkev, dedinja Učenikovega božjega poslanstva in dela, prejela od Njega istega duha, je kazala že od začetka krščanstva isto živo ljubezen in skrb za moško mladino. Ko je torej prevzela skrb za mladino, je pričela skrbeti za njeno telesno in dušno zdravje: pričela je ustanavljati osnovne in srednje šole, da bi dala svojim otrokom začetno kakor tudi višjo izobrazbo; potrjevala, da, pospeševala je cerkvene redove in verske družbe s tem namenom, da bi z ustanavljanjem akademij, kolegijev, javnih šol in društev skrbeli za pravi pouk mladine. V vseh časih je Cerkev zase zahtevala prirojeno in neokrnjeno pravo, skrbeti za ta pouk; saj je morala, ko ji je bilo vesoljno človeštvo izročeno, učiti, da je ona edina varihinja pravega nauka o nramnosti in življenju, edina in zanesljiva učiteljica tiste najtežje umetnosti, vzgajanje ljudi po krščanskih načelih. Neizmerno Nas veseli v tem času, da povsod neštevilni mladi ljudje obojega spola in vseh stanov z vedno večjo vnemo stoje ob strani duhovnikom in svojim dušnim pastirjem v želji, da se i sami čimbolj izpopolnjujejo v znanju verskih resnic in udejetvovanju krščanskega življenja, i da Cerkvi pomagajo pri njenem delu, zboljševanju

¹ Ljubljanski škofijski list 1926, štev. 9. — Papeško pismo se priobči gg. dušnim pastirjem in voditeljem mladine v uporabo pri pouku, poučnih prireditvah in eventuelno tudi kot berilo na prižnici ob prazniku sv. Alojzija.

² Mr 10, 13—16. — ³ Mt 18, 6. — ⁴ Mr 10, 21.

nravi in reševanju duš. Ko se spominjamo, kakšne trume mladih ljudi so v lanskem svetem letu od vseh strani pred Nas prišle, znova občutimo tisto zadovoljstvo in veselje, katero smo tedaj občutili ob misli, kako številna bo armada miru, vzrasla iz takih legij mladine vseh narodov, armada, ki se je bo apostolska stolica posluževala, da pomladi in poživi starajoči se svet. In toliko bolj se krepí in utrjuje v Nas ljubezen do mladine, čimbolj vidimo mnogotere in vse obsodbe vredne pasti in zasede, ki se nastavljajo veri in nedolžnosti mladine: saj se v tem ljutem boju duhov vsega sveta le prečesto zgodi, da oslabi in se uniči moč mladosti in kreposti marsikaterega, ki bi bil lahko v veliko korist Cerkvi in državi.

c) Alojzij vzor večini svetnikov novejših časov.

Druga stoletnica, odkar je bil Alojzij Gonzága med svetnike prištet, ki se bo dokončala zadnji dan tega leta, nudi, se nam zdi, tako veliko koristi dušnemu napredku mladine, da z vso ljubeznijo, ko Tebe, ljubljeni sin, nagovarjamo, mislimo na te naše duhovne otroke, na to nado kraljestva Jezusa Kristusa, kjerkoli po vsem svetu žive in se nahajajo. Da bo mladina v viharjih in nevarnostih življenja imela tega močnega in mogočnega zaščitnika v nebesih, ga mora tudi posnemati, mu slediti, saj je prav poseben zgled vseh kreposti: in če bodo mladi ljudje njegovo življenje točno in natanko proučili, bodo čisto jasno videli, katera pot pelje h krščanski popolnosti, katere pripomočke morajo v nje dosego rabiti, in kako sladke ter dragocene sadove v krepostnem življenju bodo užili, če bodo hodili po Alojzijeve stopinjah. Če bodo gledali Alojzija, kakršen je bil v resnici, ne pa, kakor so ga ali sovražniki Cerkve nalašč napačno ali pa nekateri življenjepisci premalo resnično naslikali, si ga bodo gotovo radi izbrali za poseben vzor kreposti v svoji mladosti, zlasti, ker je v novejšem času v Cerkvi dosegel toliko čast in slavo zbog svoje svetosti. Izbrali so si ga že mnogi: kdor le malo pogleda v novejšo zgodovino Cerkve, bo gotovo potrdil, da se je velik del mladeničev in mož, izza smrti Gonzaškega pa do danes, od Duha božjega poklicanih k posebno čudoviti nedolžnosti, ravnal po njegovem zgledu. Da predaleč ne za- idemo, omenimo samo te-le: Ivana Berchmansa, ki se, živeč v Rimskem kolegiju, ni za nič drugega tako prizadeval, kakor da bi bil čim bolj podoben Alojziju; Nuncija Sulpricija, mladega delavca, ki je kot deček začel Kastiljonca posnemati in je to do smrti delal; Kontarda Ferrinija, ki je, po pravici od vrstnikov drugi Alojzij imenovan, prav tega imel za zgled in variha čistosti in ga prav pobožno častil; Jernejko Capitanijo, ki je bila Gonzaškemu, čigar varstvu se je bila pobožno izročila, v življenju in smrti popolnoma slična in ki jo je v letošnjem znamenitem letu sam Alojzij, kakor se zdi, pripeljal v čast blaženih nebeščanov, da bi bila tako deležna njegove slave.* Tudi ne bo nihče po pameti trdil, da ni k notranji spreobrnitvi in popolnosti študenta-pasijonista Gabriela precej pripomogel Alojzij: četudi je bil namreč oni v dijaških letih precej lahkomiseln in posveten, vendar ni nikoli nehal priporočati se Gonzaškemu, ki se ga je bil od mladih nog naučil častiti kot zaščitnika mladine. In da tudi izmed novejših vzgojiteljev in učiteljev mladine vsaj enega navedemo: Ivan Bosco ni le sam Alojzija ljubil in častil, ampak je to češčenje, katero je kot dediščino zapustil svojim sinovom, vedno z vso vnemo priporočal vsem dečkom, ki jih je sprejel v svojo sveto vzgojo. Izmed teh je v posnemanju Alojzija dosegel najvišjo stopnjo Dominik Savio, nedolžni mladenič, ki ga je zemlja — po božjem sklepu — tako malo časa smela imeti in gledati.

* Glej kratek življenjepis in sliko v Glasniku presv. Srca Jezusovega 1926, str. 257. nsl. Pripomba prevajavčeva.

č) *Dvestoletnica — svarilo sodobni katoliški mladini.*

Očividno se ni zgodilo brez nam prikritega sklepa božje previdnosti, da je prezgodnja smrt ugrabila Alojzija v cvetu let, prav tedaj, ko so tako odlične lastnosti njegovega duha in srca, njegova stanovitna in neomajna volja, njegova izredna in skoro kakor od Boga dana razumnost v vseh rečeh, vse to združeno z gorečnostjo za vero in zveličanje duš, obetale in vzbujale nado, da bodo rodile najlepše sadove v apostolskem delovanju. Očividno je namreč Bog hotel, naj bi se mladeniči od nebeškega mladeniča, zbog enakosti let jim tako milega in za posnemanje umljivega, učili in naučili, kaj je prva in poglavitna dolžnost in naloga te dobe: solidno (solide!) se s pomočjo krščanskih kreposti izobraziti in se tako pripraviti za poznejše delovanje v življenju. Zakaj mladih ljudi, ki nimajo tistih notranjih kreposti, katere so se na Alojziju tako čudovito kazale, gotovo ne bomo mogli smatrati za dovolj sposobne in oborožene za boje in nevarnosti življenja ter za naloge apostolstva, ampak bomo vedeli, da ne bodo, ker so kakor *aes sonans et cymbalum tinniens*,¹ ali nič koristili ali pa celo škodili stvari, katero bodo hoteli širiti in zagovarjati, kakor je to pokazala — ne samo enkrat — skušnja prejšnjih dob. Ali ne pade torej kakor nalašč in prav primerno v naš čas dvestoletnica Gonzaškega, ki s svojim zgledom daje nauk mladim ljudem, po naravi k zunanosti nagnjenim in prehitro pripravljenim, vreči se v življenski boj, naj se ne lotijo dela za katoliško stvar in za bližnjega prej, dokler se niso z vajo in vnemo sami utrdili v notranjih krepostih.

d) *Prvi nauk Alojzijeve: življenje treba motriti s očmi vere; nujnost duhovnih vaj za mladino.*

Predvsem daje Gonzaški ta nauk mladini, da je temelj vsej krščanski vzgoji živo versko prepričanje, živa vera, ki nas — kakor luč, ki v temi sveti² — razsvetljuje, da prav do korenine spoznamo jedro in pomen življenja. Ko se je bil torej Alojzij odločil, da mora življenje uravnati ne „z ozirom na minljivost“, ampak „z ozirom na večnost“ — kdor tega ne stori, pač ni in se ne more imenovati duhoven človek (vir spiritualis) — je te in take ozire, razloge in nagibe, zajete iz božjega razodetja, z največjo koristjo in duševno radostjo dolgo in mnogo premostrival in premišljeval v vežbališču duhovnih vaj, v katero se je prvič umaknil, ko je komaj stopil v mladeniško dobo, potem pa zopet in zopet, ko je bil sprejet v Družbo Jezusovo. In zato smo mnenja, da si morajo — po zgledu Alojzija Gonzáge — tudi naši mladeniči čimdalje globlje vtisniti v dušo misel in prepričanje, da se človeško življenje ne sme tako nizko ceniti, kakor da je začetek in konec vsega samo skrb in uživanje minljivih reči, kar le pogosto prevzame in zavede duhá in čutenje mladih ljudi, ampak nasprotno, da moramo življenje smatrati za nekakšno tekališče (curriculum), v katerem, samo Kristusu služeč, težimo proti večni blaženosti. In gotovo si bodo to pravo naziranje o življenju naši mladeniči pridobili, če se bodo časih — po zgledu nebeškega zaščitnika — iz človeškega drvenja in vrvenja v samoto umaknili in se nekaj dni posvetili duhovnim vajam, ki so, kakor stoletna skušnja uči, popolnoma sposobne, da mehke in za nauke dovzetne duše mladih ljudi za vse dobro pridobe in utrdijo.

e) *Alozij si je ohranil lilijo čistosti (in je premagal nekatera huda nagnjenja) s molitvijo, češčenjem Matere božje ter prejemanjem svetega Rešnjega Telesa.*

Ko je bil Alojzij, razsvetljen — kakor smo rekli — s to nadnaravno lučjo, sklenil, vse poskusiti in storiti, da bi bilo njegovo življenje kar najnedolžnejše,

¹ Kor 13, 1. — ² II Petr 1, 19.

je tako stanovitno pri svojem sklepu vztrajal, da se je od prvega začetka, ko se je pameti zavedel, pa do zadnjega izdihljaja ohranil prostega vsakega smrtnega greha: posebno pa je cvetko sramežljivosti tako skrbno obvaroval tudi najmanjšega madeža, da so ga že vrstniki angela imenovali — s tem imenom ga je pozneje krščansko ljudstvo pozdravljalo —, blaženem Robertu Bellarminu pa, ki je bil svetemu mladeniču preskušen voditelj v duhovnem življenju, se je zdel v milosti božji naravnost popolnoma utrjen. Toda te popolnosti in utrjenosti v kreposti Alojzij nikakor ni dosegel morda, kakor bi kdo mislil, zbog tega, kakor da bi mu bili — po neki doslej nezaslišani dobroti božji — prihranjeni vsi zunanji in notranji boji, ki jih moramo ljudje — v svojo žalost — le prečesto bojevati zoper našo naravo, oslajljeno po izvirnem grehu. Res da — vsled posebne milosti — nikoli ni čutil žela čutnosti in pohotnosti; vendar pa ni bil brez napadov razdraženosti in jeze ter častihlepnosti, ker je po naravi imel in gojil visoke misli: ta narurna (slaba) nagnjenja pa je popolnoma obvladal, ne toliko po zunanje, z nezlomljivo voljo, kakor pa z razumom in pametjo (z vero razsvetljeno). Ker pa je dobro poznal prirojeno slabost človeških moči, obenem pa predvsem napram svoji lastni moči bil nezaupen, si je prizadeval za pomoč milosti božje: z molitvijo k Bogu podnevi in ponoči in po več ur; s priprošnjo Matere božje pred stolom usmiljenja božjega, Nje, pod katere varstvom je opravljal svoje prve molitve; zlasti pa je pristopal, vedoč, da je v presveti Evharistiji vir in moč vsega duhovnega življenja, k mizi Gospodovi, kolikokrat mu je bilo v onih časih mogoče, zato da bi iz nje zajemal vedno novih moči in si jih ohranil. Da bi si pa tem bolj gotovo ohranil nedolžnost življenja ter čistost svojih nravi, je naš svetnik družil — zakaj z milostjo božjo mora tudi človek sam sodelovati — s češčenjem najsvetejšega Zakramenta ter Matere božje tudi beg pred svetom ter tako mrtvenje počutkov, kakršno ostali smrtniki — vsaj po veliki večini — morejo morda slutiti, nikakor pa ne doseči. Zakaj res prečudno je in kar skoro neverjetno, da je Alojzij ob toliki nravni pokvarjenosti svojega časa glede čistosti srca tekmoval s samimi nebeškimi duhovi; da se je ob tolikem tedanjem hlepenju po uživanju ta mladenič odlikoval s tako posebno zdržnostjo ter strogostjo in trdostjo življenja; da je Alojzij ob toliki častihlepnosti sodobnikov vse časti tako preziral in zaničeval, da se je i z največjim veseljem odpovedal knežji časti, ki bi mu bila po dednem pravu pripadla, i rajši vstopil v ono versko družbo, v kateri mu je bil — zaradi redovne prisege — dostop do častnih cerkvenih služb zaprt; da je končno v kljub tedanjemu čezmernemu oboževanju starogrške in starorimske modrosti Alojzij imel neprestano svoj pogled uprt v nebeške reči in bil — vsled posebne milosti božje, obenem pa tudi vsled svojega čudovitega napora in sodelovanja — v mislih tako z Bogom združen, da ga niso nobene druge misli mogle odtrgati od premišljevanja božjih reči.

f) Nekateri novejši pedagogi zaman iščejo drugačnih sredstev zoper nravne nevarnosti mladine.

Res da je to čudovit, osamljen višek svetosti, skoroda nedostopen tudi možem velike kreposti; vendar pa bodi mladeničem našega časa to kažipot, s katerimi sredstvi se da najlepši kras mladosti, nravna nedolžnost in čistost, neoskrunjena ohraniti in občuvati. Glede te stvari Nam sicer in neznano, da nekateri vzgojitelji v tej tolikšni pokvarjenosti, ko toliko mladeničev drvi v propast in pogubo, na vso moč iščejo novih potov in sredstev pri pouku in vzgoji, da bi tako veliko nevarnost in pogibel odvrnili od svoje domovine; toda naj bi vendar razumeli, da ne bodo nič koristili domovini in človeštvu, če bodo zanemarili in prezirali tista sredstva, katera je tudi Alojzij, zajeta iz studenca krščanske mo-

drosti in v stoletjih preskušena, na sebi preizkusil kot najuspešnejša: to so namreč živa vera, beg pred zapeljivostmi, samozatajevanje, vedno češčenje Boga in Matere božje, končno kar najpogostejše krepčanje z nebeško jedjo.

g) Druga nevarnost za sodobno krščansko mladino: napuh, nepokorščina napram poklicanim voditeljem (škofom), težnja po napačni svobodi.

Če bodo mladeniči v Gonzaškega zrli kot v popolni vzor čistosti in svetosti, se bodo gotovo naučili, ne samo svoje strasti brzdati, ampak se bodo tudi ognili neke nevarne pečine, ki se lahko prikaže pri krščanski vzgoji, in ob katero morajo zadeti vsi tisti, ki se prepuščajo, prožeti z izmišljotinami neke vede, ki prezira nauk Kristusov in Cerkve, valovom nebrzdane težnje po svobodi napuha ter samovolje in neodvisnosti. Nasprotno pa vidimo, da se je Alojzij, dasi dedič starodavne knežje časti, dal rad in z veseljem tudi voditi možem, ki so mu bili učitelji v vedah in verouku; ko pa je postal gojenec Družbe Jezusove, se je s toliko ponižnostjo pokoraval ukazom in sklepom svojih voditeljev, da ni niti za las odstopil — tudi v najmanjših dolžnostih redovnega življenja ne — od pravil in navodil Družbe: vsak takoj lahko vidi, kako vse drugačno je to (Alojzijevo) ravnanje od ravnanja tiste mladine, ki — zaslepljeni po videzu nekakšnega dobrega delovanja, ne marajoč za nobeno omejitev — prezirajo svarila starejših. Naj bodo toraj za gotovo uverjeni in prepričani vsi, ki se želijo pod Kristusovo zastavo boriti, da bodo, če vržejo raz sebe jarem pokorščine, doživljali le sramotne poraze namesto zmag, zato ker je mladostna doba od Boga tako ustvarjena in urejena, da prav nič ne napreduje niti v srčni niti v duševni omiki, pa tudi ne v svojem krščanskem življenju, če se ne da voditi poklicanim voditeljem. In če se mora torej z veliko pripravljenostjo in dovzetnostjo približati pouku in vzgoji v svetnih rečeh, se mora s toliko večjo, ko hoče nase vzeti dolžnosti apostolstva: saj teh dolžnosti, tičočih se povelja Kristusovega, Cerkvi danega, ni mogoče brezhibno in koristno vršiti razen v podrejenosti napram tistim, ki jih je Sveti Duh postavil kot škofe, da vladajo cerkev božjo. Pa kakor je satan že v zemeljskem raju z velikimi in neverjetnimi obljubami prva roditelja človeškega rodu izneveril pokorščini in k uporju proti Bogu nahujskal, tako kvvari (satan) v naših časih mladino pod pretvezo svobode ter — v prazni ošabnosti zaslepljeno — v pogubo pehá, dočim je prava čast mladine v resnici edinole v pokorščini in poslušnosti napram zakoniti oblasti. Kako vse drugače Alojzij! Čeprav ga je ljudstvo, ker je bil vsem zaradi izredne razumnosti priljubljen, željno pričakovalo kot svojega bodočega kneza in so pozneje tudi redovni tovariši mislili, da bo nekoč najpripravnejši za najvišjo službo v Družbi, je on, samega sebe zaničujoč, v največji ponižnosti, a združeni z dostojanstvom, slušal vse, ki so mu bili predstojniki, ker je videl v njih namestnike svojega Gospoda in večnega Kralja.

h) Alojzij tudi zbog naravnih vrlin: razumnosti, rassodnosti, odločnosti ter prijaznosti vzor mladini, zlasti dijaštvu.

To tako sveto življenje, popolnoma uravnano po luči vere, je rodilo Alojziju prekrasne in nad vse prijetne sadove; naravni darovi, v popolnem skladu z nadnaravnimi, so iz njega napravili popolnega, vzornega mladeniča. Mar ni bil zbog svoje bistrournosti in razzodnosti, zbog svoje duševne plemenitosti in neustrasnosti, zbog svoje prijaznosti in krotkosti nekaj precej popolnega? Zares, s kakšno bistrournostjo se je odlikoval ta nedolžni mladenič, ki se ni dal z ničimer motiti in ki je neprestano motril in proučeval samo to, kar je resnično

in pravo, se razvidi najprej že iz tega, da je svoje študije, modroslovne in bogoslovne, dovršil in največjim uspehom; dalje iz javnih disputacij o modroslovnih vprašanjih, pri čemer je žel soglasno odobravanje in pohvalo, končno tudi iz njegovih spisov — predvsem iz pisem —, ki so, resda maloštevilni, pa zbog zgodnje mladosti, v kateri so nastali, ter vsled modrega poznavanja in motrenja snovi zanimivi. Kako sijajna pa je bila njegova razsodnost, se jasno vidi iz tega, kako pametno je najbolj zapletene posle in zadeve, ki mu jih je oče izročil, vodil in jih srečno razrešil, dalje pa tudi iz tega — kar ni bilo nič manj težavno —, kako je po očetovi smrti svojega brata, očetu v kneževini naslednika, zopet spravil in sprijaznil z vojvodo mantuanskim, potem ko je v obeh odpravil vzrok prepira in sovraštva. Njegovo plemenitost mišljenja ter prijaznost in ljudomilost pa so hvalili in proslavljali vsi, ki so ali ž njim v redu skupno živeli ali pa ga bili spoznali v sijaju očetne palače: podaniki in služabniki, razni knezi in dvorjani, zlasti pa predstojniki in gojenci Družbe, ki so bili vsi polni občudovanja zanj. Vemo pa tudi, da je — iz nekega posebnega razloga — zlasti velika bila v njem odločnost in stanovitnost: že v nežnih letih je bil mali dedič kastiljske kneževine sklenil in odločil, da hoče doseči svetost in je pri tem tako pogumnem in velikodušnem sklepu tudi res do smrti vztrajal tako, da ni nobena ovira zadržala ali prekinila njegovega stalnega duševnega dviganja in napredovanja, ki se je bilo pri njem pričelo že v otroški dobi, s prvim svitom pameti. Ali je torej mogoče mladini — zlasti učeči se mladini — pred oči postaviti kak pripravnejši zgled, ki naj bi nanj — kot primeren njih letom — gledali in ga vztrajno posnemali? Zakaj zlasti dijakom? Ker se v vedah temeljitejše in razboritejše poučujejo in izobrazujejo, morajo imeti tudi modro, mirno ter vedno ravnodušno razsodnost, da bodo o ljudeh in dogodkih pravilno sodili in mislili, ne pa se dali zapeljati napačnim predstavam o stvareh ali trenutni strasti ali napačnim predsodkom množice; odlikovati se morajo tudi z dobrohotnostjo in prijaznostjo, da bodo mir ohranili i v sožitju z domačimi kakor tudi (pozneje) v človeški družbi sploh; odlikovati se tudi s trdnostjo in doslednostjo volje, da bodo mogli k dobremu voditi i sebe i bližnjega.

i) Alojzij zgled sedanji mladini tudi v apostolskem in socialnem delu.

Obenem pa je Alojzij razvijal tudi čudovito delavnost in živahnost v korist drugih ljudi, kar se imenuje apostolsko delovanje, h kateremu mladeniče često — kakor vidimo — vleče srce in mladeniška moč. Čeprav je namreč Alojzijevo posebno in vztrajno veselje in nagnjenje bilo premišljevanje nebeških reči ter prijateljsko občevanje z Bogom (vsled česar se je o njegovem življenju po pravici moglo reči, da je bilo s Kristusom skrito v Bogu¹), vendar so že tudi takrat pogosto iz njegove notranjosti švignile iskre apostolske gorečnosti, ki so naznanjale, da se bodo nekoč spremenile v plamene gorečnosti. V tem oziru je že zgodaj, pravkar stopivši v prvo mladeniško dobo, v vsakem, s komer je občeval, z dobrim zgledom in pobožnimi pogovori vest zbujal in ga — o priliki — tudi za krepost skušal pridobiti, ko je bil pa nekoliko odrastel, se je v svoji gorečnosti, da bi kaj več storil, jel pečati z najvišjimi in najtežjimi načrti za večno zveličanje duš ter misliti tudi na to, da bi šel kot apostolski misijonar med krivoverce ali pa pogane. Meščani mesta Rima pa so ga videli, kako je kot gojenec Rimskega kolegija hodil po trgih, cestah in ulicah mesta, da bi otroke in berače poučeval v krščanskih resnicah; bili so tudi priča tiste njegove junaške ljubezni do bližnjega, kako jo ob času, ko je kuga razsajala v Rimu, kužnim bolnikom

¹ Kol 3, 3.

stregel. Takrat — ob kugi — je dobil kal bôlezni, da je po malo mesecih, še ne čisto štiri in dvajset let star, izhiral. In v tem oziru se tudi mladini naše dobe odpira širo polje, na katerem se lahko — po zgledu Alojzijevega udejstvu-jejo: tudi naša mladina lahko deluje z dobrim zgledom, s krepost priporočujočimi nagovori, z ljubeznijo in navdušenjem za misijone, s poukom v krščanskih resnicah ter z udeležbo pri raznih delih krščanske usmiljenosti in ljubezni. Če bodo trume katoliške mladine te reči pred očmi imele, bodo izvrševale tisti apostolat, ki ga je vršil Alojzij, in ga v sklad spravile z zahtevami sedanjega časa. Rekli smo: apostolat, ki ga je vršil Alojzij; pa ta Alojzijevega zveličanski apostolat še traja, z nebeških višav doli, nikar pa, da bi bil z njegovo smrtjo prenehal. Saj ni Alojzij s svojega sedeža med nebeščani, kjer ga je, polna začudenja, slavno kraljevati videla v svojem zamaknjenju karmeličanka Magdalena Pazzis, med nebeščani, med katere ga je tudi s slovesnim proglasom pred dve sto leti Naš prednik bl. spomina Benedikt XIII. prištel, nikdar nehal zlasti mladeniških vrst, ki jih je v svoje varstvo sprejel, z dobrotami in milostmi obsipati in obdarovati. Odtod premnoga mladeniška društva, ki ali nosijo Alojzijevo ime ali pa so si ga izvolila za zaščitnika; odtod dejstvo, da skoro neštevilna mladina obojega spola, hodeč po njegovih stopinjah, na prečuden način združuje trnje spokornosti z lilijami nedolžnosti; odtod neka — rekli bi — plemenita tekma med Alojzijem in krščansko mladino, kateri obojih bo zmagal, ali on s svojimi nebeškimi darovi, ki z njimi podpira mladeniče, ali le-ti s čiščenjem svojega nebeškega zaščitnika. Zato pa ni nič čudnega, če so rimski papeži Alojzija dali mladini obenem za zgled in za zaščitnika.

j) Prošnja Pija XI. do vse katoliške mladine.

Ko vse to premišljamo in ker nam je posebno pri srcu kar najboljša in srečna vzgoja mladeničev, ki jim prav v naših časih prete večje nevarnosti kakor doslej, želimo, da se letos ne obnovi samo spomin pred dve sto leti izvršene kanonizacije, ampak da bi še obilnejše dobrote prihajale od Alojzija, in zato zopet slovesno, po zgledu Naših prednikov, zlasti Benedikta XIII. ter Leona XIII. potrjujemo ter — če je še treba — s svojo apostolsko močjo izjavljamo, da je sveti Alojzij Gonzaga nebeški zaščitnik vse krščanske mladine. Ko torej ta izbrani podmladek katoliške družine kličemo pod zvesto varstvo Alojzijevo, iskreno vabimo in z očetovsko ljubeznijo prosimo, naj, da bo njih čast in slava od dne do dne rastle in da bodo, krščansko vero javno in odkrito izpovedujoč, zgled svoje nedolžnosti nesli vedno dalje in dalje, na Alojzija zro kot vzor ter ga posnemajo, naj ga vedno časte in se mu priporočajo, tudi z raznimi pobožnostmi — med drugimi tudi s šestnedeljno — ki so obrodile — kakor spričuje stara skušnja — že toliko in tako lepih sadov.

k) Pij XI. hvali načrt Glavnega odbora v Rimu o podpisovanju posvetitvenih pol.

V Naše prav veliko veselje je glavni odbor za proslavo dvestoletnice, ki mu z vso vnemo načeluje Naš kardinal-vikar v Rimu, mladini priporočil in predložil, naj bi pole z natisnjenim programom krščanskega življenja, ki ga hočejo popolnoma in v vseh rečeh izpolnjevati, lastnoročno, potem ko bi se poprej nekoliko o tem v svetih mislih zbrali in pripravili, pridno podpisali in takorekoč s prisego podkrepili: ko bo rimski papež te pole, v knjige vezane in od odposlancev mladine vsega katoliškega sveta semkaj prinesene, videl in tako rekoč odobril, se bodo položile v cerkev, kjer počivajo častitljivi zemski ostanki Aloj-

zije. Ta predlog se Nam zdi srečen začetek slavnosti in zelo prikladen, da zbudi zanimanje v plemenitih srcih mladine, saj ta dvestoletnica namerava duhovno obnovitev vse mladine sveta, ki jo bo tudi, o čemer ne dvomimo, obrodila. — Vse odposlance ogromne družine katoliške mladine, ki se bodo, kakor smo omenili, ob času slavnosti sešli tukaj, v tem Večnem mestu, bomo prav radi sprejeli — kot poroke velikih dušnih koristi — ter jih nagovorili: v mislih in v duhu jih bomo spremljali h grobu Alojzijevega, v molitvi proseč, da bi ti Naši otroci vesoljnega sveta vsak dan bolj občutili in okušali varstvo svojega nebeškega zaščitnika.

l) Sveti oče želi, naj se mladina letos obenem s Alojzijem spominja tudi Stanislava Kostke.

Ker pa je bil isti dan kakor Alojzij med svetnike prištet tudi Stanislav Kostka, ki je le malo prej, istotako kot gojenec Družbe Jezusove, živel in se med blažene v nebesih preselil, je prav in primerno, da mladeniči naših časov — zaradi istih vsedobro jim obetajočih razlogov — zro tudi na tega serafskega mladeniča iz Poljske, kateremu je Bog — „med drugimi čudeži svoje modrcsti“ — tudi to dodelil, da je „že v nežni mladosti dosegel kreposti zrele in utrjene svetosti“. Tudi on je bil knežjega pokolenja; obdarjen z velikim, zares vzvišeno vnetim duhom, se je odlikoval z nebeško čistostjo in težil po največji popolnosti; svojemu rodnemu bratu, ki je cenil le svetno omiko, se je moral upirati; vse zvite zasede krivoverske hiše, kjer je stanoval, ter zgubljenih, nebrzdanih vrstnikov je zmagovito premagal; z evharistično jedjo je bil opetovano pokrepčan po angelu; napravil je daljna pešpota, da bi bil poslušen glasu Boga, ki ga je klical k višjim ciljem, in poslušen Materi božji, ki ga je zvala v Družbo Jezusovo; v tem Večnem mestu pa se je tako rekoč le začasno ustavil, da bi kmalu po prihodu, použit po notranjem ognju ljubezni božje, imajoč komaj osemnajst let, odšel — še kot novinec — v nebeški Jeruzalem, kot najmlajši med svetimi spoznavci. Zdi se, da je Bog to odločnost in stanovitnost Stanislavovo hotel na poseben način poplačati: dal je temu nedolžnemu mladeniču ta sijaj, to slavo, da je Stanislav svoj narod, da, vse krščanstvo v najhujši tedanji nevarnosti, ko so Turki pritiskali, s svojim varstvom kakor z nepremagljivim nasipom, obdal in ubranil. Tako splošno so bili v tistih časih vsi prepričani o njegovi čudoviti pomoči, izprošeni domovini v njenih stikah, da se Ivan Sobieski, krščanski Cezar, osvoboditelj Dunaja iz najtežjega obleganja, ni prav nič pomišljal trditi in izjaviti, da se ima za svoje zmage zahvaliti ne toliko orožju kakor priprošnji Stanislavovi.

m) Končna želja.

O naj bi oba ta nebeščana s svojo združeno priprošnjo pri Bogu dosegla in izprosila, da bi mladina naših dni, oba posnemajoč, s čim večjo gorečnostjo hrepenela in se čim bolj spešila k edini pravi časti in slavi kristjanov, to je k prelepi slavi in časti čistosti in svetosti!

n) Blagoslov jezuitskemu redu.

Kot poroštvo nebeških darov ter kot dokaz Naše očetovske naklonjenosti podeljujemo Tebi, ljubljeni sin, vsem redovnikom Družbe Jezusove in njih gojencem z vso ljubeznijo apostolski blagoslov.

V Rimu pri svetem Petru, dne 13. junija 1926, v petem letu Našega pontifikata.

2.

Cerkvena proslava 1100 letnice rojstva sv. Cirila.

Navodila za lavantinsko škofijo.

V soglasju s skupnim pastirskim listom katoliškega episkopata kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, objavljenim v Oglasniku 1926, XI., odst. 59, naj obhajajo Lavantinci napovedani Cirilov jubilej v apostolskem duhu škofa Slomška.

Zato se na splošno priporoča vsem dušnim pastirjem:

1. Naj skušajo v jubilejnem letu sv. Cirila uvesti v vseh župnijah Slomškovo bratovščino (apostolstvo) sv. Cirila in Metoda za cerkveno edinstvo, oziroma že ustanovljeno poživiti in razširiti po navodilih šk. vodstva. V svojem zadnjem pismu na ude svoje ljubljene bratovščine je pisal škof Slomšek (1862): „Ne pozabimo največje svoje nezaslužene sreče, da smo pravoverni kristjani-katoličani. Za to srečo se Bogu najlepše zahvalimo, ako po bratovščini sv. Cirila in Metoda pomagamo ločenim bratom in sestram v naročje naše sv. Cerkve.“ — Čimbolj bo razširjena in utrjena Slomškova bratovščina za cerkveno edinstvo v Slomškovi škofiji, tem učinkovitejši bo njen poudarek za Slomškovo beatifikacijo.

2. Posebej pa se naj po vseh župnijah prične s proslavo Cirilovega jubileja dne 14. februarja 1927 po sledečem redu: a) V nedeljo, dne 13. februarja, slovesna sv. maša pred izpostavljenim presv. R. T., skupno sv. obhajilo bratovščine sv. Cirila in Metoda in misijonskih družb, himna sv. Cirila in Metoda. Sv. maše naj se udeležé verske in katoliške prosvetne organizacije z zastavami. Pridiga o sv. Cirilu in Metodu.¹ Popoldne: molitvena ura za cerkveno zedinjenje pred izpostavljenim presv. R. T. Zvečer po Ave Marija zvonenje $\frac{1}{4}$ ure. — b) Ponedeljek, 14. februarja 1927 sv. maša z blagoslovom, po sv. maši kratke molitve za zedinjenje.

3. Akademije in druge prireditve naj se vrše ali 13. februarja 1927 ali tudi pozneje.

Za proslavo 5. julija se bo izdalo navodilo pozneje.

3.

Dom za osirotelo moško mladino.

V Mariboru se je osnovalo društvo krščanskih mladinoľjubov, ki želi sezidati in vzdrževati s prostovoljnimi letnimi prispevki Mladinski dom za osirotelo moško mladino od 14. leta naprej, ji priskrbeti primerno stanovanje in potrebno hrano, jo vzgojiti po verskih načelih in v domoljubnem duhu, jo strokovno izobraziti in vsposobiti za pošteno življenje.

Slični zavodi, kjer se sicer zanemarjeni ali zapuščeni fantje učijo primerne obrti ter tako varujejo propada, so nujna časovna potrebnost. Pri drugih narodih je mnogo takšnih dobrodelnih naprav. Mladinski dom v Mariboru bo sreča in blagoslov za kraje, ki pripadajo lavantinski škofiji.

Zato škofijski ordinariat toplo priporoča nameravano podjetje. Mladenič Ant. Ploj se je prostovoljno odrekel svoji dosedanji sigurni službi ter je prevzel na-

¹ V poljubno uporabo je priložena tej številki Oglasnika pridiga „Značaj in delo slovan-skih apostolov“, sestavil M. Avšič.

biranje društvnikov in prostovoljnih prispevkov za človekoljubno delo. Dasi so gg. duhovniki in dobri verniki že po dosedanjih zbirkah zelo obremenjeni, naj vendar — iz ljubezni do ogrožene mladine — blagovolijo imenovanemu nabiralcu, kadar dojde k njim, olajšati težavno pot. Ako mu ne morejo sami nuditi prenočišča ali koščka kruha, naj mu imenujejo dobre krščanske hiše v župniji, eventualno določijo zanesljivega kažipota, ter tako pripomorejo, da bo zbiranje vprid dobri stvari združeno z manjšimi stroški. Vsekakor naj dotično nedeljo oznanijo in priporočijo zadevo vernikom s prižnice. — Deus retribuet.

Maribor, na god sv. Družine, dne 9. januarja 1927.

† Andrej, m. p.
škof.

4.

Quaestiones theologicae anno 1927 exarandae.

1. Exponentur materia et forma, minister et subiectum sacramentorum Baptismi, Confirmationis et Extremae Unctionis in theologia graecorussica. Quid tenet theologia catholica de ipsorum valore?

2. Ex quo principio dogmatico derivantur praerogativae beatissimae Virginis Mariae; quae sunt, et quomodo demonstrantur?

3. Izdela naj se kateheza (za prvo, srednjo ali višjo stopnjo) o obredih daritve sv. maše.

5.

Pastoralna konferenčna vprašanja za leto 1927.

1. Zakaj nazaduje po končani vojni število duhovniških poklicev v lavantinski škofiji? Ali je res obubožanost slovenskega ljudstva in neprimerna duhovniška plača edini vzrok tega pojava? Kakšna navodila daje v tem pogledu lavant. sinoda 1911 v poglavju 184 „De penuria sacerdotum tollenda?“ Katera izmed nasvetovanih sredstev so se posebej obnesla, katera se še priporočajo?

2. Kako naj pridobiva dušni pastir oziroma veroučitelj izobraženstvo za praktično krščanstvo in za življenje s cerkvijo?

3. Ena pastoralnih konferenc leta 1926 je sprožila vprašanje kaplanijskih in župnijskih inventarijev. Cerkveni predstojniki naj podajo pismeno izjavo: a) Kako bi se nabavila v njihovi župniji za kaplanijo najnujnejša oprava kot inventar? b) Kaj sodijo o uvedbi inventaričnega gospodarskega orodja v svoji župniji in kateri način nabave tega inventarja priporočajo? — V zbornem zapisniku naj se ugotovi mišljenje in izkušnja cerkvenih predstojnikov cele dekanije v tem pogledu.

6.

Župnijski izpiti

se bodo vršili leta 1927 v dnevih 26., 27. in 28. aprila, potem 30. in 31. avgusta ter 1. septembra v škofijski pisarni v Mariboru. Prošnje za pripust k župnijskemu izpitu je treba najmanj 14 dni pred izkušnjo predložiti škofijskemu ordinariatu po pristojnem dekanijemskemu uradu. (Actiones et constitutiones Synodi dioecesanæ anno 1900 peractæ. Maribori, 1901. Cap. LVI. pag. 563 seq. lit. a).

7.

Examen triennale subeundum 1927.

Ad examen triennale iuxta can. 130 C. I. C.¹ subeundum ex Iure canonico die 15. Septembris 1927, hora 9. ante meridiem in episc. consistoriali cancellaria Maribori hisce invitantur omnes sacerdotes saeculares, qui annis 1924, 1925 et 1926 expleto studiorum curriculo in dioecesi Lavantina curam animarum ingressi sunt. Qui examinandi pro anno labente a pensis theologicis exarandis dispensantur.

8.

Sveta olja

se bodo delila po navadi na Veliki četrtek v škofijski pisarni. Posodice naj se poprej skrbno osnažijo.

9.

Uradne tiskovine.

Cena za Oglasnik lavantinske škofije 1927 znaša 50 Din, za Direktorij pa 20 Din. — Šematizem za leto 1927 ne bo izšel; izdaje za 1926 je še nekaj v zalogi.

10.

Slovstvo.

Dr. Fr. Grivec: **Slovanska apostola sv. Ciril in Metod.** Str. 180, z 42 slikami. Ljubljana 1927. Izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

Znani veččak v vzhodnem vprašanju, pisatelj „Pravoslavja“ in „Cerkve“ ter več razprav o delovanju sv. Cirila in Metoda („Pravovernost sv. Cirila in Metoda“ 1921; „Cerkveno prvenstvo in edinstvo po bizantinskem pojmovanju“, 1921; „Viri Ciril-Methodove teologije“, 1923), vseučilišni profesor Dr. Grivec je ob 1100 letnici Cirilove smrti podaril za božičnico Slovincem prezanimivo knjigo: **Slovanska apostola sv. Ciril in Metod**, ki presega glede svoje sestave, razporeda, zgodovinske zanesljivosti in skladnosti z znanostjo vse življenjepise, kar jih pozna sodobna književnost o sv. Cirilu in Metodu.

Posebna prednost Grivčeve knjige, kar nam jo mahoma prikupi, je v tem, da nam kaže razvoj bogoljubnega in svetniškega življenja sv. bratov sredi velikomestne orientalske mehkužnosti in nasladnosti. Dosedanja literatura o sv. Cirilu in Metodu je preenostransko poudarjala narodno in prosvetno plat njunega delovanja na stroške njunega svetniškega življenja, in zato njunemu češčenju med Slovenci več škodovala kot koristila. Sv. Ciril in Metod skoraj nimata oltarjev med katoliškimi Slovenci, kamo-li svojih cerkva? Še krstna imena Ciril in Metod so med nami le redko sejana. Poglavje „Kako naj častimo sv. Cirila in Metoda?“ str. 153—156 pomeni pravi preobrat v dosedanji praksi.

Grivčeva knjiga se bere kot povest, zanimanje čitateljevo rase od poglavja do poglavja. Vmes so nasejane ganljivo mične poteze iz življenja svetniških bratov, ki jih doslej nismo poznali. (pr. „Ciril v Carigradu“, „Ciril med Saraceni“).

¹ Folium officiale dioecesis Lavantinae, 1919. Num. I. alin. 12. pag. 25 seq.

Ce trdi pisatelj: „Odložil sem se, da na podlagi znanstvenih raziskav napišem poljuden življenjepis, ki naj bi bil v tolikem soglasju z znanstvenimi raziskavami, da bi ga mogel tudi izobraženec s pridom čitati“ (str. 174), je ta svoj namen popolnoma dosegel. Tolle et lege!

Cena knjige je za naš književni trg nenavadno nizka: v knjigarnah Din 20.— vezana Din 32.—. Za ude Bratovščine (apostolstva) sv. Cirila in Metoda pri poverjenikih s pošto Din 16.—. Priporoča se, naj poverjeniki radi visoke poštnine knjigo osebno vzamejo v dijaškem semenišču v Mariboru, Koroščeva ulica 12 (ravnateljstvo), za ta slučaj je cena Din 15.—, vezana Din 28.—.

11.

Osebna naznanila.

Odlikovanje. Sveti oče Pij XI. je podelil zaslužni križec „Pro Ecclesia et Pontifice“ g. Jakobu Nedeljko, dolgoletnemu cerkveniku pri baziliki Matere milosti v Mariboru.

Od Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. je bil z redom sv. Save IV. stopnje odlikovan msgr. Janez Krstn. Vreže, vp. profesor veronauka v Mariboru.

Umeščen je bil g. Pavel Gril, I. kapelan v Šoštanju, kot župnik istotam (2. prosinca 1927).

Postavljeni so bili gospodje: Matej Weiß, župnik pri Sv. Joštu na Kozjaku, za soprovizorja župnije Sv. Janez na Vinski gori (1. grudna 1926), Mihael Turk, župnik na Bučah, za soprovizorja župnije Polje (22. grudna 1926), Anton Čirič, kapelan v Gornji Lendavi, za provizorja v Gornjih Petrovcih, Anton Tomažič, kapelan na Prihovi, za provizorja v Žičah in Franc Urleb, kapelan v Novicerkvi, za provizorja v Črešnjicah (1. prosinca 1927).

Prestavljeni so bili gospodi kapelani: Jožef Meško iz Šmarja pri Jelšah (II) v Črensovce (17. grudna 1926); Franc Glavnik iz Laporja v Novocerkev in Jožef Hauko iz Beltincev (I) v Gornjo Lendavo (1. prosinca 1927).

Dopust zaradi bolezni je dobil g. Jožef Tivadar, kapelan v Črensovcih (z 18. grudnom 1926).

V stalni pokoj so stopili gospodje: Monsignor Janez Krstn. Vreže, kn. šk. duhovni svetovalec in profesor na drž. moškem učiteljišču v Mariboru, (30. majnika 1926), g. Franc Gosak, župnik pri Sv. Janezu na Vinski gori (1. grudna 1926) in titl. g. Jožef Atteneder, kn. šk. duhovni svetovalec in župnik v Šoštanju (s 1. prosincem 1927).

Začasno prazno ostane mesto II. kapelana v Šmarju pri Jelšah in I. kapelana v Šoštanju ter mesto kapelana na Prihovi.

Umrli so gospodje: Anton Drogenik, župnik v Polju, dne 20. grudna 1926, v 60. letu starosti; Emil Šašelj, častni konzistorijalni svetovalec tržaško-koprske škofije in provizor v Žičah, dne 24. grudna 1926, v 62. letu starosti in Alojzij Kühar, župnik v Gornjih Petrovcih v Prekmurju, dne 25. grudna 1926, v 54. letu starosti. R. I. P.

Lavantinski škofijski ordinariat v Mariboru,

dne 15. januarja 1927.

Oglasnik

lavantinske škofije.

Vsebina. 33. Zahvala svetega Očeta za Petrov novčič in misijonske darove Lavantincev iz leta 1926. — 34. Duhovne vaje za duhovnike 1927. — 35. Cerkevna proslava godu sv. Cirila in Metoda 1927. — 36. Odškodnina gospodom dekanom za stroške dekanjske vizitacije. — 37. Mili darovi za „Dom slepih“. — 38. Naznanilo o sprejemu v škofijsko dijaško semenišče Maksimilijanišče-Viktorinišče za šolsko leto 1927/28. — 39. Polovična voznina za duhovnike pri vožnji po železnicah in ladjah. — 40. Duhovne vaje pri oo. jezuitih v Št. Andražu v Labodski dolini. — 41. Slovstvo. — 42. Osebna naznanila.

33.

Zahvala svetega Očeta

za Petrov novčič in za misijonske darove Lavantincev iz leta 1926.

Razen prispevkov za DŠV, ki so izkazani v Oglasniku 1927, II, odst. 16, je škofijstvo dne 15. marca t. l. poslalo svetemu Očetu potom beograjske apostolske nuncijature enako vsoto, kakor v letih 1925 in 1926. (Glej Oglasnik 1926, V, odst. 27). — Od te vsote, ki se je nabrala tekom leta 1926, je bilo namenjeno $\frac{2}{5}$ za Petrov novčič, $\frac{3}{5}$ pa za Afrikanse misijone, za Dejanje sv. Detinstva in za varstvo božjega groba v Jeruzalemu.

Apostolski nuncij je dne 20. marca 1927 št. 6974 pisal prevzv. g. škofu med drugim: „ . . . Pecuniam cum Tua epistola ad S. Patrem transmittam. Interim tecum gratulor, quod populus Tuus, quantum largitatem attinet pro omnibus operibus piis, primum locum tenet . . . Rependet Dominus Jesus centuplum, idest „mensuram plenam, et confertam et coagitatam dabit in sinum vestrum“.

Sveti Oče pa so po svojem državnem tajniku poslali presvetlemu g. Ordinariju naslednje pismo z dne 28. marca 1927 št. 61.002:

„Qua religionis laude ista dioecesis feliciter florebat, ex studio quoque perspicere licet quo boni tui fideles, te quidem cum clero diligenter instante, Apostolicae Sedi subvenire nituntur.

Itaque nuper etiam Petrianam Stipem per Nuntium Apostolicum in eam rem pio consilio misisti; itemque summam variis missionum operibus destinandam.

Augustus Pontifex singulari quadam voluntate tam insigne munificentiae vestrae testimonium complexus est, idque eo libentius quod huiusmodi oblatio in religionis exercitium demum recidit et fidei professionem.

Plurimas igitur grates agit amantissimus Pater cum Amplitudini Tuae tum oblatoribus singulis, dum in caelestium donorum auspiciis et in Suae benevolentiae pignus, Apostolicam Benedictionem tibi clero populoque tuo universo peramanter impertit“.

Priznanje in zahvala z najvišjih mest, združena z apostolskim blagoslovom, naj se vernikom v povračilo njihove požrtvovalnosti izporoči s prižnice, bodi pa obenem izpodbuda p. n. duhovščini, da navzlic velikim in

raznovrstnim obremenitvam ne opeša, ne v delu za edinost svete Cerkve, ne v vnemi za katoliške misijone, namenjene širjenju svete vere po vsem svetu!

34.

Duhovne vaje za duhovnike 1927.

Tudi letos se vršijo duhovne vaje za lavantinsko duhovščino v dveh skupinah in sicer: od 22. do 26. avgusta v dijaškem semenišču „Maksimilijanišče in Viktorinišče“ v Mariboru ter od 26. do 30. septembra v zdraviliščni kapeli na Slatini.

Za lavantinsko škofijo je škof Slomšek uvedel skupne duhovne vaje za duhovnike. Očetovsko prisrčno vabi l. 1847 častito duhovščino na prve skupne duhovne vaje v svoj Škofijski dom v Št. Andražu v Lavantinski dolini, ko piše: Samo eno je potrebno, je dejal nekoč naš Gospod in Učitelj skrbni Marti, Marija si je izbrala boljši del, ki ji ne bo odvzet. (Luk 10, 42). To resnico moramo posebno mi, čč. bratje, naobrtni naše ter jo vseskozi uvaževati. Kakor marljiva Marta, smo se morda tudi mi leta in mesece trudili predvsem za premnoge časne zadeve, skrbeli smo le bolj za zveličanje drugih in prečesto pozabljali samih sebe. Sedaj pa se zamislimo tudi mi s pobožno Marijo ob nogah Jezusovih, da je le eno potrebno za naše zveličanje, ter se obnovimo v duhu: ne forte cum aliis praedicaverim, ipse reprobus efficiar. (I. Cor. 9, 27).

... Zakaj bi ravno mi duhovniki, ki prenašamo težo in vročino dneva, ne imeli svojega milostipolnega časa? Venite venerabiles fratres, et requiescite pusillum. (Mark 6, 31). Pridite, ljubljeni sotrudniki, sami zase na samotni kraj; na duhovno zborovanje vas vabim, da si nekoliko odpočijete od dnevnih poslov ter prav resno z Marijo ob nogah Gospodovih premišljuje: Le eno je potrebno za zveličanje.

... Pa najsi duhovne vaje niso vsem potrebne, koristile bodo gotovo vsem, da na pobudo apostolovo prenovimo duha svojega srca ter oblečemo novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v svetosti resnice. (Ef. 4, 23).

„Kaj pomaga“, kliče sv. Frančišek Ksaverski, „če tudi ves svet pridobim za Kristusa, če bi zanemarjal sebe ter zapravljal svoje zveličanje?“

„Samo dve smernici“, piše sv. Vincencij Pavljan, „zadostujete za svetniško življenje, prva je: spoznati voljo Božjo, druga pa: ravnati se po spoznani volji Božji — in oboje posredujejo duhovne vaje“.¹

Naj bi iskreno povabilo služabnika božjega Slomška in njegov mikaven zgled vzdramilo vse častite sobrate, ki so jim skupne duhovne vaje potrebne, ter naj bi privabilo tudi one, ki so jim duhovne vaje koristne za svetniško duhovniško življenje! Vse naj bi nas zažejalo po Gospodu, ki bo v duhovnih vajah govoril vsakemu na srce (Os. 2, 14). „Sitivit anima mea ad Deum fortem, vivum; quando veniam et apparebo ante faciem Dei?“ (Ps 41, 3).

Sv. cerkev obvezuje duhovnike, da se udeležé skupnih duhovnih vaj, ali jih pa opravijo posamič v redovnih hišah, ki jih ordinarij v to določi, ukazuje namreč: „Omnes sacerdotes saeculares debent tertio saltem quodque anno spiritalibus exercitiis, per tempus a proprio Ordinario determinandum in pia aliqua religiosave domo ab eodem designata vacare; neque ab eis quisquam eximatur, nisi in casu particulari, iusta de causa ac de expressa Ordinarii licentia.“ (Can 126.)

¹ Kosar: Slomšek, str. 156 in n.

Prijave za duhovne vaje, prehrano in prenočišče naj se izvršijo pravočasno in kakor doslej po dekanijemskemu uradu. Bivanje pri zasebnikih ob času eksercij naj popolnoma preneha. „Bernarde, ad quid venisti?“

35.

Cerkvena proslava godu sv. Cirila in Metoda.

Proslava godu sv. Cirila in Metoda, ob 1100letnici rojstva sv. Cirila, bodi za Lavantince slična proslavi, ki jo je priporočal Oglasnik 1927, I. odst. 2 stran 9 za 13. in 14. februarja t. l.:

Torej dne 5. julija, na god sv. Cirila in Metoda, bodi vsaj sv. maša z blagoslovom in s kratkimi molitvami za zedinjenje. Glavna slovesnost naj se pa obhaja v nedeljo, 10. julija. Na predvečer glavne slovesnosti, 9. julija, naj se odredi zvečer po Ave Marija $\frac{1}{4}$ urno slovesno zvonjenje ali pa pritrkavanje v vseh župnih cerkvah.

V nedeljo zjutraj slovesna sv. maša pred izpostavljenim presv. R. T.; med sv. mašo darovanje za B. C. M. ter skupno sv. obhajilo B. C. M. in misijskih organizacij; po sveti maši himna na čast apostolov Slovanov. Svete maše naj se po možnosti udeležé verske in kat. prosvetne organizacije z zastavami. Pridiga bodi o sv. bratih.

Popoldne: molitvena ura pred izpostavljenim presv. R. T. za cerkveno zedinjenje.

Akademije in druge prireditve bodo našle v „Skupnem pastirskem listu jugosl. episkopata ob 1100letnici sv. Cirila“ (Oglasnik 1926, XI.) ter v „Apostolskem pismu papeža Pija XI. o sv. Cirilu in Metodu“ (Oglasnik 1927, III.) obilico zanimivega gradiva, da se pojasnijo občinstvu nameni in cilji B. C. M.

Dušni pastirji naj nedeljo pred godom sv. Cirila in Metoda in na dan cerkvene slovesnosti povabijo svoje župljane v B. C. M., — to je naročilo jugoslovanskih škofov in želja sv. očeta Pija XI. — ter naj ponovno opozorijo svoje vernike, da je bistvena zahteva B. C. M. molitev za cerkveno zedinjenje in da manjpremožni člani zadosté predpisom glede članarine B. C. M., če se udeležé na praznik sv. bratov darovanja za B. C. M., najsi tudi manj darujejo ko 6 Din.

Poverjeniki B. C. M. naj še tekom meseca julija vpošljejo po dek. uradu število novih članov ter nabrano članarino.

36.

Odškodnina gospodom dekanom za stroške dekanijske vizitacije.

Z ozirom na časovne razmere določam, da se do nadaljnje odredbe smejo gospodom dekanom, ako oni to zahtevajo, povrniti dejanski potni stroški za dekanijsko vizitacijo iz cerkvene blagajne dotične župnije.

V tem slučaju naj izročijo gospodje dekani pobotnico voznika, oziroma lastno potrdilo prejema zaračunjene vsote gospodom župnikom kot prilogo za cerkvene račune.

V Mariboru, dne 1. junija 1927.

† Andrej m. p.
škof.

Mili darovi za „Dom slepih“.

Ena najhujših nesreč, ki morejo zadeti človeka na zemlji, je slepota. Koga ne pretrese tožba slepčeva v znani pesmi: Le enkrat bi videl, kak' solnce gor gre . . !

Zapoved krščanske ljubezni do bližnjega nam nalaga dolžnost, da tem nesrečnežem, katerim ne sveti luč oči, po svojih močeh olajšamo njih življenje. Pri vseh narodih delujejo dobrodelfna društva, ki skrbijo za vzgojo slepih otrok in oskrbo odraslih slepcev.

Da so tudi na Slovenskem mislili na vzgojo slepih vsaj nekoliko že naši predniki, nam pričajo razne ustanove, s katerimi so se naši slepi otroci šolali v zavodih za slepe v Gradcu, na Dunaju in v Lincu. Tam, zlasti v Gradcu, v zavodu sv. Odilije (Odilien-Blindenanstalt) so bile nameščene tudi slovenske učne moči, večinoma usmiljenke, ki so navajale slovenske slepe otroke na posebno pisavo, kakor jo pišejo in berejo (to je tipajo) slepi.

Omenjene ustanove so ostale večkrat neporabljene, ker starši niso hoteli pošiljati svojih slepih otrok v tako oddaljene, tuje kraje; ob preobratu pa so te ustanove ugasnile. Zato imamo danes v Sloveniji primeroma malo izšolanih slepcev.

Med vojno so se posamezne požrtvovalne osebe pobrigale pred vsem za slepe vojne invalide in za slepe iz Slovenije sploh; vendar so jim nedostajala potrebna sredstva.

Po preobratu je narodna vlada za Slovenijo ustanovila poseben odbor, „Kuratorij za oskrbo slepcev“. Ta si je najel v Ljubljani za svoje človekoljubno delo posebno hišo, kjer je v letih 1918—1921 vzgojeval in oskrboval lepo število slepih. Vsled ukrepov državne vlade se je ta odbor moral preosnovati v zasebno društvo, in zavod za slepe se je moral preseliti iz Ljubljane v Kočevje, kjer pa je prostora komaj za približno 60 gojencev. In vendar je bilo v Sloveniji že leta 1910 nad 700 slepih nesrečnežev, katero število se je tekom let sigurno zelo povišalo. — Naša država ima še tudi v Zemunu „Aleksandra dom slepih“, v katerem bi se mogel osnovati slovenski oddelek. Vendar ta zavod za nas ne pride mnogo v poštev. Kako namreč naj pošlje slovenski kmet svojega slepega otroka tako daleč?

Omenjeno društvo, ki se po preosnovi imenuje „Kuratorij slepcev“, je podedovalo leta 1921 po Mariji Križmanovi, veliki dobrotnici slovenskih slepcev, hišo v Ljubljani in nekaj gotovine. Toda oboje daleč ne zadostuje za potrebno odpomoč. Zato je to društvo sklenilo, prodati hišo ter izkupiček in vse svoje dosedanje imetje naložiti, obenem pa zbirati novih milih darov vprid skladu za zgradbo in vzdrževanje primerno velikega „Doma slepih“, v katerem naj najdejo zavetišče slepi nesrečneži iz vse Slovenije, tudi iz mariborske oblasti, in sicer v vseh dobah svojega življenja.

V tem zavodu se bodo oskrbovali in zaposlevali:

a) otročiči v predšolski dobi, ki nimajo svojcev, ali katerih svojci se ne morejo brigati za nje;

b) slepa deca v šolski dobi, ki bi vsled raznih telesnih hib ali celo duševnih nedostatkov motila normalni pouk zdravih slepcev v državnem šolskem zavodu;

c) dalje odrasli slepci v obrtni delavnici; tu bodo imeli svoje zavetišče v skupni delavnici, zlasti oni, ki bi se izučili v kaki tipični obrti za slepce, pa bi naleteli ob izvajanju svoje obrti v javnosti na nepremagljive zapreke, katere bi ogrožale njih samostojnost. Skupno orodje, cenena nabava surovin, razpečavanje izdelkov bo skrb vodstva v „Domu slepih“. Slepci bodo uživali določeno število odstotkov od dobička, hrano in stanovanje v zavodu ali pa primerno oskrbo zunaj zavoda.

č) Sprejemali se bodo nadalje v ta zavod odrasli, bolehní, delanezmožni ter stari slepci.

d) Naposled bo vzdrževalo društvo, odnosno zavod „Dom slepih“ javno knjižnico in javno čitalnico s knjigami v Braillejevem točkopisu za slepce.

Imenovano društvo je v dobrih rokah. Vodi ga gospod stolni župnik in kanonik v Ljubljani, dr. Tomaž Klinar, znan vam izza rimskega in lurškega romanja. Društvo razpolaga sedaj z imetjem v vrednosti približno 800.000 dinarjev. To je sicer primeroma malo, ker zavod, kakor je nameravan, zahteva večmilijonski sklad; vendar pa je upanje, da bo v doglednem času dosežen blagi človekoljubni namen. Da se to zgodi čimprej, naročam, da se naj vrši zadnjo nedeljo v mescu juliju v vseh župnijskih cerkvah lavantinske škofije darovanje okrog altarja za „Dom slepih“, ki se bo zidal v Ljubljani. Nabrani darovi naj se po dekanijških uradih pošljejo do 15. avgusta t. l. knezoškofijskemu ordinariatu, ki je bo izročil njihovemu namenu.

Ljubi Lavantinci! Vem, da ste vsestransko obremenjeni, vendar pa zaupam, da boste iz usmiljenja do slepih revežev zmogli še nekaj za nameravano dobrodelno podjetje. Sadove Vaše darežljivosti bo užival slep ubožček morebiti iz Vaše domače župnije, vasi, ali celó hiše. Vsi, ki bodo kaj darovali v ta blagi namen, smejo upati, da jih bo Bog varoval kakor telesne, tako duhovne slepote, in da bo jim svetila v življenju luč bistrih oči, luč zdrave pameti in luč prave vere, po smrti pa večna luč zveličanja!

V Mariboru, na binško biljo, dne 4. junija 1927.

† Andrej I. r.
škof.

Opomba: Ta poziv naj čč. gg. dušni pastirji pravočasno preberejo vernikom s prižnice ter priredijo naročeno zbirko.

38.

Naznanilo o sprejemu v škofijsko dijaško semenišče Maksimilijanišče-Viktorinišče za šolsko leto 1927/28.

Glede sprejema v šk. dijaško semenišče za prihodnje šolsko leto 1927/28 se naznanja sledeče:

Pogoje za sprejem je škofijska sinoda l. 1900 določila takole:

„§ 69. Alumni in seminarium non suscipiuntur, nisi qui legitimo matrimonio in dioecesi Lavantina oriundi, moribus probi, corpore sani, actate non iusto proveciores et sua indole et voluntate spem attulerint, eos ecclesiae Lavantinae sacro ministerio perpetuo se tradituros esse.“ (Actines et constitutiones Syn. dioec. anno sacro 1900 institutae et peractae, pag. 456.)

Z ozirom na to sinodalno določbo in na sedanje razmere veljajo sedaj sledeči pogoji:

1. Poklic za duhovniški stan.
2. Prošnjiki morajo biti zakonski sinovi dobrih krščanskih staršev ter lepega vedenja.
3. Telesno zdravje.
4. Prošnjiki se le tedaj morejo upoštevati, če so z vsaj dobrim uspehom dovršili kak gimnazijski razred, ali če so z dobrim uspehom napravili izpit za I. gimnazijski razred.
5. Glede na starost imajo prednost tisti, ki po dovršenem VIII. gimnazijskem razredu še ne bodo prestopili 21. starostnega leta.

6. Vsak gojenec mora biti preskrbljen s potrebno obleko in perilom. Kaj mora vse imeti, se bo prošnjiku naznanilo, obenem z rešitvijo prošnje na priloženem „naročilu“. Stroške za učne knjige, šolske potrebščine, za zdravnika in zdravila morajo poravnati gojenci sami, oziroma njihovi starši ali namestniki.

7. Prošnji za sprejem naj se priložijo: krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, ubožni list in zdravniško izpričevalo. Prosilci, katerih prošnje se ugodno rešijo, morajo podati pismeno izjavo ali obveznico, podpisano tudi od njihovih staršev ali od varuha in sopolpisano od dveh zanesljivih prič, s katero se prosilci sami skupno s svojimi starši, oziroma varihom ali kakim drugim dobrotnikom obvežejo, da bodo preskrbovalnino letnih Din. 4000— povrnili semeniški blagajni, v slučaju, da bi gojenec iz lastne krivde ne postal duhovnik lavantinske škofije. V svoto Din. 4000— se v takem slučaju seveda všteje znesek, ki se za gojenca morebiti plačuje v semeniško blagajno tekem vsakega šolskega leta. Obrazec za to obveznico se bo priložil rešitvi prošnje.

Prošnje za sprejem v šk. dijaško semenišče se morajo vložiti najdalje do 31. julija t. l. potom pristojnih župnijskih uradov na šk. ordinariat v Mariboru. Župnijski uradi naj vestno poročajo o nravnem obnašanju prošnjikov, njihovi nadarjenosti, njihovih domačih, v kakšnem gmotnem stanju se nahajajo starši ali sorodniki prošnjikov in koliko bi mogli za gojenca letno prispevati. Tudi naj župnijski uradi poročajo, če so prošnjiki glede na zdravje in postavo po njihovem mnenju sposobni za vzvišeni duhovski stan. Nezadostno opremljene prošnje se ne bodo upoštevale. Ravnateljstvu dijaškega semenišča se naroča, da poizveduje še posebej o vsakem prošnjiku s vprašalno polo, ki se pošlje v izpolnitev prošnjikovemu župniku ali kaki drugi zanesljivi osebi. Pričakuje se objektivnih poročil.

Ker je še zmeraj velika draginja in ker šk. dijaško semenišče ne more izhajati s svojimi dohodki, bodo starši morali tudi letos, kakor doslej, za vsakega gojenca plačevati neki letni prispevek, čigar višina se bo določila za vsakega gojenca posebej z ozirom na njegove premoženjske razmere.

39.

Polovična voznina za duhovnike pri vožnji po železnicah, in ladjah.

Po navodilih¹ ministrstva za promet z dne 11. aprila 1927, M. S. br. 4993/27 uživajo vsi duhovniki priznanih ver na železnicah in ladjah, ki jih eksploatira država, 50% popust redne tarife, aktivni ne gledé na število potovanj, upokojeni pa trikrat na leto, toda ti samó, dokler prejemajo pokojnino in draginjsko doklado. Za duhovnika se smatra oseba, ki je uradno postavljena za duhovnika po odredbah dotične cerkve. (Člen 65—67 in 71).

V svrhu izkoriščanja navedene ugodnosti se potrebuje osebna legitimacija. Te legitimacije izdaja za ozemlje Slovenije s Prekmurjem in Medjimurja oblastna železniška direkcija v Ljubljani, in sicer z veljavnostjo za 5 let. (Člen 79—81).

Za legitimacijo se je treba obrniti na pristojno direkcijo s prošnjo, v kateri se navede priimek, ime ter službeno mesto prošnjika (poslednje eventuelno z označbo kategorije in skupine). Priložena mora biti njegova še nerabljena fotografija v velikosti 6×10 cm, pa ne na kartonu. Na zadnji strani fotografije bodita napisana ime in priimek prošnjika. Običajno se pristavi tudi na prednji

¹ Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti z dne 2. maja 1927. Štev. 48 odst. 194.

strani lasnoročni podpis. Za stroške ob izdaji legitimacije je treba pridejati 10 Din. v gotovini (ne v znamkah ali kolkih). — Na železniško direkcijo naslovljene prošnje se morajo s prilogami vred brezizjemno vlagati po pristojni duhovni oblasti, to je po knezoškofijskem ordinariatu. (Člen 82).

Veljavnost legitimacij podaljšuje ona duhovna oblast, ki jih je naročila pri oblastni železniški direkciji. (Člen 85).

Legitimacije veljajo za vse potniške in brze vlake kakor tudi za potniške ladje, ne pa tudi luksuzne in ekspresne vlake. Če je število potovanj omejeno, se všteje v to število potovanje bodisi po železnici, bodisi z ladjo. Kombinirano potovanje v eni smeri po železnici in z ladjo se šteje za eno potovanje. (Čl. 87).

Kdor kakorkoli zlorabi legitimacijo, se za vselej izključi od uživanja vozne ugodnosti; razen tega se postopa z njim, ako se zloraba ugotovi na vožnji, kakor z osebo, najdeno v vlaku brez vozovnice. (Člen 89 in 90).

40.

Duhovne vaje pri oo. jezuitih v Št. Andražu v Labodski dolini.

Na prošnjo hišnega predstojništva v kolegiju oo. jezuitov v Št. Andražu v Labodski dolini se naznani, da se bodo tam vršile za duhovnike, ki se hočejo priglasiti, skupne duhovne vaje od 22. avgusta t. l. zvečer do 26. zjutraj (3 dni) in od 30. avgusta zvečer do 3. septembra zjutraj (3 dni).

41.

Slovstvo.

Evharistične Šmarnice. Po raznih virih spisal Franc Bernik, župnik v Domžalah. Samozaložba 1927. Natisnila tiskarna A. Slatner v Kamniku.

Znani cerkveni pisatelj, od katerega imamo med drugim dva zvezka zelo uporabne razlage božjih in cerkvenih zapovedi pod naslovom: „Spolnuj zapovedi!“ in pridige o najsvetejšem Zakramentu „Pri najboljšem Prijatelju“, je v zgoraj označenih Šmarnicah zbral, kar je v slovstvu našel najlepšega o razmerju majniške Kraljice do presvete Evharistije. Poučna branja za vse dni meseca maja z jedrnatimi opomini in praktičnimi vzgledi bodo dobrodošla, kakor pridigarju in katehetu, tako vsakemu vernemu častilcu preblažene device Marije, od katere imamo Najdražje na zemlji — presv. rešnje Telo.

Letos je lična knjižica došla prepozno za pravočasno objavo, zato se sedaj priporoča kot duhovno branje, zlasti v prihodnjo uporabo pri Šmarnicah.

42.

Osebna naznanila.

Imenovana sta bila za kn. šk. duhovna svetovalca: g. Janez Šketa, župnik pri Sv. Marjeti niže Ptuja in dekanjski upravitelj (7. majnika 1927) ter minorit o. Alfonz Svet, župni vikar pri Sv. Petru in Pavlu v Ptuju (16. majnika 1927).

Umeščena sta bila gospoda: Julij Vajda, I. kapelan pri Sv. Križu na Slatini, kot župnik v Marenbergu; obenem je prevzel tudi dekanjske posle za dekanat Marenberg (1. majnika 1927) in Franc Tovornik, provizor v Konjicah, kot infulirani arhidijakon in nadžupnik istotam (22. majnika); Konjiški dekan je postal (s 1. junijem 1927).

Postavljeni so bili gospodje: Jožef Kavčič za provizorja v Rušah (21 aprila 1927); Jožef Petrovič, kapelan pri Sv. Jurju v Slov. gor., za provizorja ravnotam (4. majnika 1927); o. Anzelm Polak, župnik-vikar pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža, za soprovizorja pri Sv. Bolfenku na Kogu (s 1. junijem 1927) in defic. Blaž Brdnik za provizorja pri Sv. Ožbaltu ob Dravi (4. junija 1927).

Nastavljen je bil g. Franc Vavpotič, provizor v Marenbergu, kot kapelan istotam (s 1. majnikom 1927).

Prestavljeni so bili gg. kapelani: Anton Bratkovič od Sv. Barbare pri Vurbergu k Mali Nedelji, Janez Kljun od Sv. Ane na Krembergu v Žetale in Alojzij Sunčič od Male Nedelje k Sv. Križu na Slatini (I — s 1. majnikom 1927).

Dopust zaradi bolezni sta dobila gospoda: Anton Medved, provizor pri Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah (1. aprila 1927) in Pavel Holcman, I. kapelan pri Sv. Magdaleni v Mariboru (1. junija 1927).

V stalni pokoj je stopil defic. g. Andrej Klobasa, tč. na Kapeli pri Radencih (s 13. proscem 1927).

Začasno prazna ostanejo mesta kapelanov: pri Sv. Ani v Slov. goricah, pri Sv. Barbari pri Vurbergu, pri Sv. Juriju v Slov. goricah in pri Sv. Magdaleni v Mariboru (I).

Umrli so: Titl. g. zlatomašnik Franc Kitak, kn. šk. dubovni svetovalec lavantinski in misijonar sv. Vincencija Pavelskega pri Sv. Jožefu nad Celjem, dne 18. aprila 1927, v 78. letu starosti; g. Janez Ilc, župnik v Rušah, dne 18. aprila 1927 v 50. letu starosti; g. Jožef Domanko, kapelan-deficient v Radencih, dne 23. aprila 1927, v 27. letu starosti; p. n. g. zlatomašnik Gregorij Einspieler, inful. prošt Tinjski in kn. šk. konzistorijalni svetovalec krške škofije, t. č. župnik pri Sv. Juriju v Slov. gor., dne 28. aprila 1927, v 75. letu starosti; g. Franc Planinc, župnik pri Sv. Bolfenku na Kogu, dne 14. majnika 1927, v 55. letu starosti in defic. dr. Janez Šanda v Rogatcu, dne 21. majnika 1927, v 57. letu starosti. R. i. p.!

Lavantinski škofijski ordinariat v Mariboru,

dne 8. junija 1927.